

(2991 tecken utan underteckning, fotnot och diagram)

Tiofalt bättre ekosortiment i toppbutikerna

Den lokala Naturskyddsföreningen inventerade nyligen 22 livsmedelsbutiker i Kristianstad och Bromölla kommuner med avseende på deras ekologiska sortiment. Vi fokuserade på produkttyper utöver de mest basala i form av mjölk, mjöl o dyl. som ju i stort sett finns i alla butiker i dag.

Vi konstaterade att

- Utbudet av de ekologiska produkttyper vi inventerade var ungefär tio gånger större i den bästa än i den sämsta butiken
- De till ytan större butikerna hade generellt det största ekoutbudet, med Stora Coop Härlöv och Ica Maxi i Kristianstad som tydliga vinnare
- Bland de mindre butikerna, dvs. de med max 1 500 m², hade Willys Hemma i Kristianstad samt Coop i Åhus och Vä störst utbud
- City Gross C4 shopping var den största butiken men antalet ekologiska produkttyper per ytenhet var lägst där av alla inventerade butiker

Hyllkantsmärkningen ibland missvisande - med flit?

Enligt svensk lag ska ekologiska varor vara märkta med KRAV eller med den europeiska ekomärkningen, "EU-lövet", för att få saluföras som ekologiska. Vi undersökte i stället hur lätt det var att hitta de ekologiska produkterna. Utöver de små märkena som finns på produkterna tycker vi i Handla-miljövänligt-gruppen att det behövs en tydlig märkning på hyllkanten. Det var bara en butik som fick godkänt enligt vår bedömning: Coop i Bromölla. Där fanns en tydlig, grön lapp på hyllkanten, med pris mm., för varje ekologisk vara. Stora Coop i Härlöv hade ett utmärkt ekosortiment men alltför små hyllkantsmärken. Efter det påpekande vi gjorde har de dock bättrat sig avsevärt.

Även Ica Maxi hade en alltför otydlig märkning på hyllkanten. Dessutom förekom där ett annat märke som till utseende och placering var förvillande likt deras hyllkantsmärke för ekologiska varor. Det är svårt att tro att denna placering hade något annat syfte än att vilseleda kunden att tro att varan var lika bra som eko.

Naturskyddsföreningens generella råd

Vill du äta hållbart – försök göra så här när du handlar:

- Köp ekologiskt - gärna lokalproducerat och ekologiskt
- Ät mer av lokala ekologiska baljväxter, frukter bär och grönsaker och ät råvaror efter säsong
- Köp sällan köttprodukter och välj då ekologiskt kött från betande djur, viltkött eller svenskt naturbeteskött. Och minska köttportionen!

Bästa matguiden finns för närvarande på WWFs hemsida¹ eller som app (WWF Matguiden) både i Appstore och Google Play

Våra lokala råd

Våra råd för butiksval i vår region: vill du ha ett brett utbud av ekologiska produkter välj Stora Coop i Härlöv eller Ica Maxi i Kristianstad eller Bromölla. Vill du hellre stödja din lokala butik:

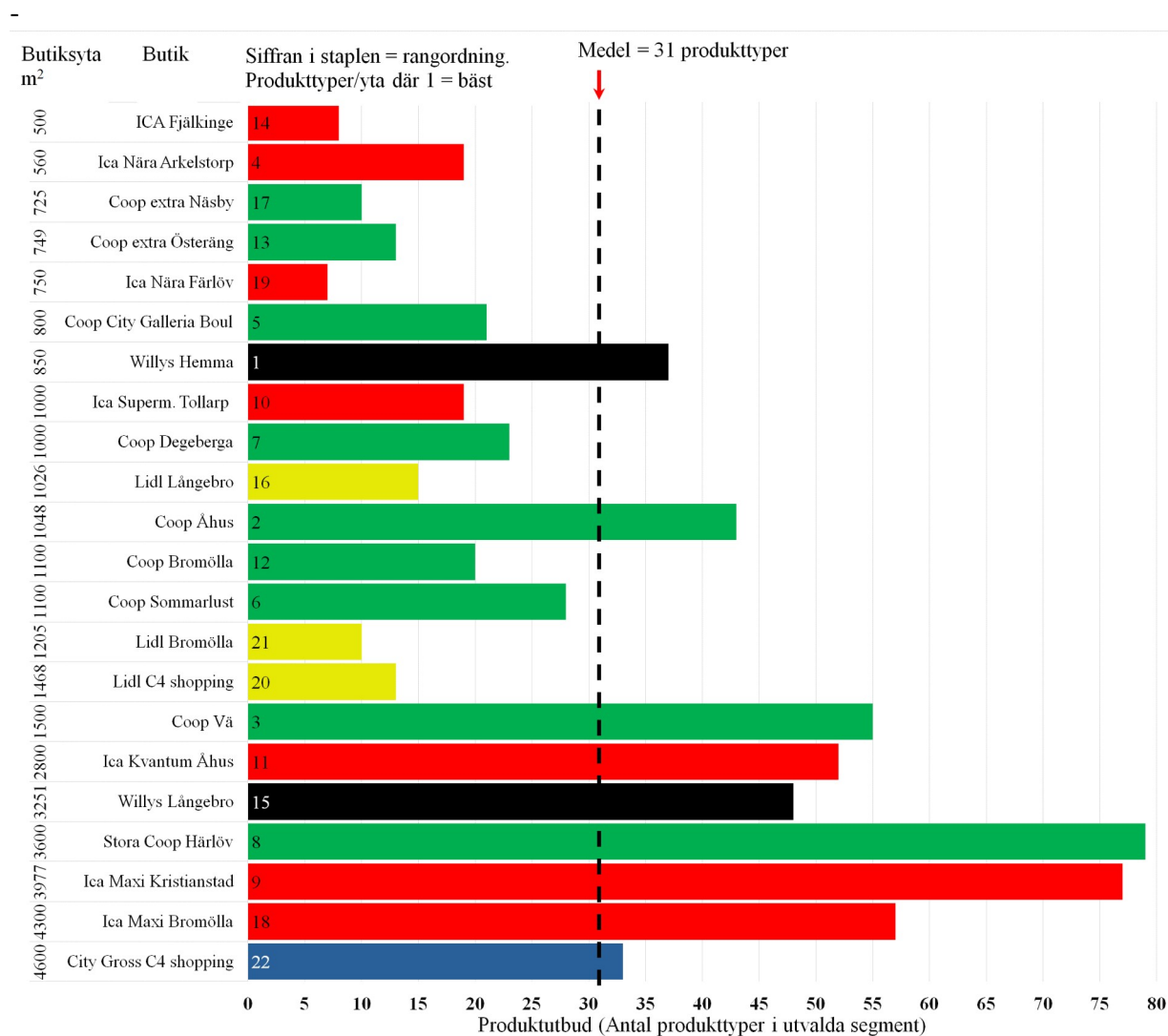
- Visa dem, med vad du köper, att du uppskattar det ekoutbud de har

¹ Köttguiden, vegoguiden och fiskguiden: <https://www.wwf.se/kottguiden/>; <https://www.wwf.se/mat-och-jordbruk/vegoguiden/om-vegoguiden/#vad-bedoms>; <https://www.wwf.se/fiskguiden/>

- Föreslå dem att ta hem några fler produkttyper av ekologiska varor och, när de gör det, köp dem
- Uppmana till tydlig hyllkantsmärkning så man slipper ha förstoringsglas för att hitta ekovarorna

Anita Gunnarsson och Karin Bergendal, Handla-miljövänligt-gruppen i Naturskyddsföreningen i Kristianstad och Bromölla

Naturskyddsföreningen Kristianstad-Bromöllas inventering av ekosortiment i 22 livsmedelsbutiker i juli-september 2022

Diagrammet visar antalet olika ekologiska produkttyper i det undersökta sortimentet. I undersökningen ingick bl a hårdost, charkvaror i form av korv och leverpastej, kyckling och nötkött, falafel eller liknande vegetariska ”bullar”, juice, rapsolja, snacks, tacokryddor, müsli, grädde, glass, växtbaserade alternativ till mjölk, grädde, och glass. Staplarna är sorterade utifrån butikens storlek med störst butiker till vänster. Det svarta streckade linjen visar antalet ekologiska produkttyper i medeltal för alla butiker. Den genomsnittliga butiksytan var ca 1720 m². Siffrorna inne i staplarna visar hur butikernas rangordning blir om man beaktar butiksytan där siffran 1 visar den butik som hade flest ekoprodukttyper per m² och 22 den som hade sämst. Willys Hemma hade alltså bäst utbud i förhållande till sin yta och City Gross C4 shopping sämst. Mer om undersökningen finns på vår hemsida <https://kristianstad.naturskyddsforeningen.se/>